

גינת נוי

פרשת שמיני טעמי המנהגים

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף ג'יעאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"א, גליון מס' יא טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

פרשת שמיני

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ה': (ט, א-ז)

[א]

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל", ידוע שאמרו חז"ל שכל פעם שכתוב "ויהי" מלשון צער - ואין כאן צער בזמן גמר המשכן. אלא כן יש צער.

צער הראשון - לסטרא אחרא, שהוא השטן, מעכב בהקמת המשכן. והיה משה מקים אותה כל יום ומפרק אותה בלילה, עד יום השמיני. ומשה מרכיב ומפרק נגד השבעה מקיפין אורות דקדושה, "וביום השמיני", במקיף השמיני, הקים המשכן, והתרכבה הקדושה, ונחלש כח הסטרא אחרא.

צער השני - על מיתתם של בני אהרן (מגילה י: 1), על שהקריבו אש זרה - ויש סובר על שהיו שתויי יין, ויש סובר על שהיו בחורים בלי אשה, שהם חצאי בני אדם - שבן אדם לא נקרא שלם אדם עד שישא לו אשה, אז נקרא אדם שלם - כמו שכתוב שהביא חווה לאדם נאמר עליהם, ויקרא שמם אדם (בראשית ה, ב).² ויש דיעה, שהציצו בשכינה, הציצו בקודש ומתו, יצא ארבעה חוטי אש ונכנסו בנחיריהם, ונשרפו מבפנים, ומתו. על זה יש צער גדול עליהם.

ויש שמחה גדולה לישראל ולמשה, ומשה רצה שיתוקן הכל, קרא לאהרן שיעשה קרבן שיתכפר לו מעשה העגל (רש"י)³ - ואהרן היה מתביש, עד שאמר לו משה "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדם ובעד העם" כי לכך נבחרת (רש"י כאן)⁴ להיות כהן גדול, שהתבישת ויש בך מדת הענוה.

ובזה אמר 'ויהי ביום השמיני', 'ויהי' מלשון צער, 'ויום השמיני' מלשון עלייה למדה השמינית, שהיא גדולה מאד. על זה צוה הקב"ה בני ישראל על המילה, 'וביום השמיני ימול בשר עורלתו' (ויקרא יב, ג).

¹ "והכתיב ויהי ביום השמיני ותניא אותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא כיום שנבראו בו שמים וארץ כתיב הכא ויהי ביום השמיני וכתיב התם ויהי (בקר) (ויהי ערב ויהי בקר) יום אחד הא שכיב נדב ואביהוא".

² "זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם:"

³ קח לך עגל. להודיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה.

⁴ "וד"ל קרב אל המזבח. שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת" עכ"ל. והנה הרב המחבר מפרש, דכוונת לכך נבחרת היינו שבגלל מדת הבושה, זכה להבחר.

גינת נוי

פרשת שמיניו טעמי המנהגים

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף גי'עאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"א, גליון מס' יא טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

וכמו שאבותינו זכו למדת השמינית שהיא הבינה, ומשה זכה לחמשים שערי בינה, ונבואתו ממנה מאספקלריה שנהרה, כן יזכינו ה' למדה השמינית שהיא הבינה, שממנה הגאולה שהיא שנת היובל, שאמר הפסוק (ויקרא כה, יג) 'בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו'.

ונזכה לעולם שכולו טוב, שאין בו 'ויהי' לשון צער, אלא לגאולה שלמה, ובנין בית מקדשנו בתמימותו, ונזכה למלת 'ויהי', שהוא יחוד שלם, שאמר הכתוב (זכריה יד, ט) 'ויהי ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', בעגלה ובזמן קריב אמן.

טעמי המנהגים

[א]

המנהג - לסגור ביד ימין את העיניים בזמן קריאת שמע

הטעם - שבזמן קריאת שמע ישראל הוא זמן זוג, ואסור לראות פני שכניה, שכתוב "לא יראני האדם וחי". וצריכים לסגור את העיניים בזמן קריאת שמע כולה, ולפתוח קצת רק בפסוק וראיתם אותו וזכרתם וגו'. רק אם אחד לא יכול לכוון ולקרא אלא מסדור, יקרא מהסדור ולא יסתכל חוץ מהספר, לא למעלה ולא למטה, ולא ימינה ולא שמאלה לאף צד, אלא בסידור.

ויכוין באותיות ובמלים ובנקודות ובטעמים, ובדביקים וברויחים ויזהר מאוד להפריד כל מלה מלה, וזמן קריאת שמע הוא יקר מאוד, וצריך הרבה זהירות. ומי שאין לו אפשרות לסגור את העיניים בכל קריאת שמע, מוכרח לסגור בפסוק הראשון שהוא זמן היחוד, ועוד טעם כמו שכתבתי במקום אחר, שהיד נעשית צורת שם ש-ד-י, בשביל זה מנשקים את היד. ומי שלא יודע לקרוא בשום אופן, צריך לשמוע מהחזן מלה במלה ויקרא עם החזן בלחש עד הסוף, כמו עליית ספר תורה, ובזכות יחוד קריאת שמע, נבקש מהשי"ת, ייחד שמו עלינו עם מקדשי שמו, ויגאלנו, ויברך אותנו יחד, אמן.

[ב]

המנהג - שאומרים בקריאת שמע שעל המטה "ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיבה ועשה אל תאחר",

הטעם - שראשי תיבות שלהם, שס"ה, כמספר מצוות לא תעשה (365), ואנחנו מבקשים עליהם תשובה, אולי עברנו על מצוות לא תעשה, ואולי על אחד מהם, ומבקשים בלשון 3 תפילות שהם, "שמעה" שישמע תפלתנו, "ויסלח" לנו "ויקשיב" לתפלתנו ויחזירנו בתשובה שלמה.